

yaptığımız konuşmaların 'alel usül' röportajlardan farklı olduğunu hemen farkedeceksiniz. Günümüzdeki olayları anlayabilmemizi kolaylaştıracak târihî zeminin dinamiklerini ise değerli kardeşimiz *Mümtaz'er Türküne* yazdı.

Karaçay-Malkar Türkleri ile ilgili yayınlarıyla Türkoloji çevrelerince tanınan *Ufuk Tavkul*'un bir seri olarak plânladığı *Karaçay-Malkar Türkleri Edebiyatı*'nın ilk bölümünü size sunuyoruz: "*Hasavka Destanı*" Bu destanda *Tavkul* 1828 Karaçay-Rus mücadelesinin halk bilincinde yarattığı kahramanların şahsında, milletin varolma kavgasına baş koyanların ölümsüz hâle geldiğini ortaya koyuyor. Bir gün Bakü'nün Azadlık Meydanı'nda bezek bezek açacak Azerbaycan lâleleri de köklerini besleyen kanları dökenlerin kokusunu yüzlerce yıl sonraki evlâdlarına taşıyacaktır.

Dergimizde yer alan önemli bir yazı da Norveç Bergen Üniversitesi öğretim üyesi *Alf Grannes*'in 1961-1983 yılları arasında Karaçay Türkçesi ile Sovyetler Birliği'nde yapılan yayınları ayrıntılı olarak incelediği makale. Bu makalede dile getirilen gerçeklerin Sovyetler Birliği'ndeki bütün Türk toplulukları için uygun bir örnek olduğu gözününe alınırsa uygulanan emperyalizmin kültür boyutu da anlaşılacaktır. Dergimizin her sayısında en az bir kitabı tanıtacağız. Ancak bu tanıtma klasik "şöyle iyi-böyle iyi" söyleminin ötesinde olacak. Kitap tanıtma bölümümüzün ilk yazısını *Dr. Oğuz Atilla Demirkasımoğlu* hazırladı: "*François Georgeon: Türk Milliyetçiliği'nin Kökenleri*."

Dergimizi kütüphanelerde saklanılır kılacak "*Şehriyar Ata Özel Bölümü*"nün yayınlanmasına aylar önce karar verilmişti. Azerbaycan'ın gündemde olduğu şu günlerde İran sınırları içindeki Güney Azerbaycan'ın târihinde bir köşetaşı olan Şehriyar'ın "*Haydar Baba'ya Selâm*" şiirini tam metin olarak Azerbaycanve Türkiye Türkçesi'nde yayınlıyoruz; ayrıca Şehriyar Ata'nın önemli şiirlerinden *Şehend*'in tam metnini de Şehriyar Ata Özel Bölümü'nde bulacaksınız.

Son bir noktayı daha belirterek yazımızı bitirelim: Dergimizin son sayfasında ayrıntılarıyla okuyacağınız şekilde 1990 yılı içinde abone olacak bütün okuyucularımıza 1988'de aramızdan ayrılan Şehriyar Ata'nın kendi sesinden "*Heydar Baba'ya Selâm*" ve "*Şehend*" şiirlerinin yer aldığı kaseti armağan olarak sunuyoruz. Artık bir târih olan Şehriyar Ata'nın öğütlerine muhtaç olunan bugünlerde, bu kasete ücretsiz sahip olma fırsatını size sunmakla bir görevi yerine getirdiğimizi düşünüyoruz.

'Selâm' dan sonra bu kadar 'kelâm' fazla bile...

Orhun'dan Tuna'ya bütün kardeşleri Allah'a ısmarlarız...

...*Ve hamd Alemlerin Rabb'i Allah'a mahsustur.*

TÜRK YURTLARI

I Ç I N D E K İ L E R

■ CAN AZERBAJYAN

- 3 ● Şanlı Azerbaycan Kıyamına Selâm/Dr. Hayati Bice
- 4 ● Azerbaycan Etrafında Türk Yurtlarının Bugünü (Yusuf Özbek Hamit Küçükbatır)
- 16 Prof. Dr. A. Mecid Doğru "Şimdi Sıra Türk Dünyası'nun..."
- 24 Taşa Akyol "Azerbaycan'da Azadlık Prosedürü Süreceldir..."
- 29 ■ Mücerretten Müşahhasa/Mümtaz'er Türküne
- 30 Benim Sözümlüğü/Kaysın Kuliy
- 31 ■ Karaçay-Malkar Tarihinden Bir Yaprak: Hasavka Savaşı/Ufuk Tavkul
- 38 ■ İmam Şamil'i Ölümünün 119. Yılında Anarken: Sarımayın İşi/Cafer Barlas
- 39 ■ Sovyetler'de Karaçayca Yayınlar Üzerine Kantitatif Bir Analiz: Prof. Dr. Alf Grannes (Çev. Mehmet Soluk)
- 41 ■ Türk Milliyetçiliğinin Kökenleri-Yusuf Akçura-/Kitap Tanıtma/ Dr. O. Atilla Demirkasımoğlu

■ ŞEHRIYAR ATA ÖZEL BÖLÜMÜ

- 46 ● Hayatından Çizgiler
- 47 ● Şehriyar Ata İçin Neler Dediler? [Dr. Cevad Heyet, Ali Akbaş, Prof. Dr. Kamil Velioglu]
- 48 ● Haydar Baba'ya Selâm/Türkiye-Azerbaycan Türkçesi/Metin
- 49 ● Şehend/Azerbaycan Türkçesi/Metin
- 50 ● Şehend Şiiri Sözlüğü [Emre Akbaş]
- 51 ● Eziz Ata Şehriyar/Oğuz Karaçay

KAPAK:
Orhun Nehr'i'nin
kaynağından
bir görünüm
Mogolistan
Hingay Dağları
Bağyan

ve
Orhun Harfleriyle
TÜRK YURTLARI

19 Ocak 1990
Bakü Katliamında
yüzlerce kardeşimiz
Sovyet tankları
tarafından
hınharca katledildi.
Azerbaycan tarihine
Azadlık ve Şehadet
Günü
olarak geçen
bu katliam
ve ıtracılan
unutulmayacak.
TÜRK YURTLARI

İ Ç İ N D E K İ L E R

5

Türk Yurtları

Prof.Dr. Ahmet Bican Ercilasun

7

Türk Dünyasındaki Gelişmeler
ve Irak Türkleri

Dr.Aydın Beyatlı

10

1943-1944

Kafkasya-Kırım Sürgününe İlişkin
Açıklamalar

12

Vatan = Kırım'da Kucaklaşma
(Cemiloğlu ile röportaj)

Kemal Çapraz

18

Zorunlu Birkaç Açıklama

19

Doğu Türkistan Uygur Şiir'inden
Tan Şamalları / Abdurrahim Ötkür

Aktaran: A.Şekür Tıran

20

Afganistan Dersleri

Cemiyet-i İslâmi Komutanı

Molla Muhammed Nazar'dan

30

Kafkasya Karaçay - Malkar Türkleri Şiir'inden
Tüye Cıyın / A. Özden

31

Sovyet Nüfusunun Etnik Kompozisyonu

32-33

Dünyanın Türkçe Konuşulan Toprakları
(Harita)

35

Sovyet Yönetimi'nde 'Resmi İslâm'

Sovyet Orta Asya (=Türkistan Müftüsü)

Muhammed Sadık M.Yusufoğlu ile Röportaj

El-Müctema'dan Aktaran

Hüseyin Korkmaz

42

Hikmet

Hoca Ahmed Yesevi

43

Necmüddin Kübra - Erich Fromm

Tahir Erdoğan Şahin

49

Bir Türk Klasiği: Cengiz Aytmatov

Dr.Hayatı Bice

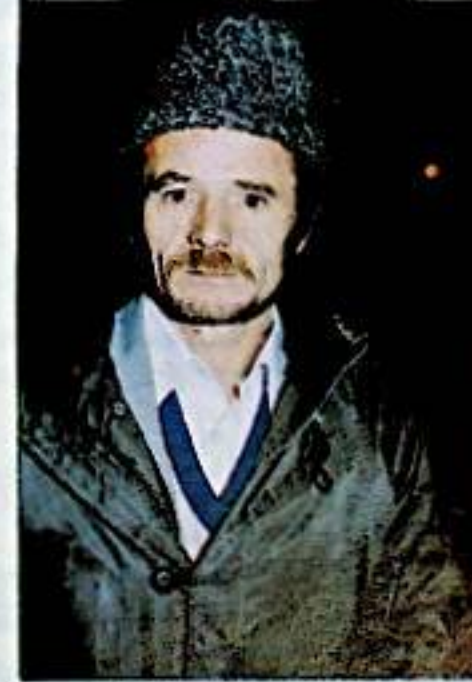
56

Karaçay-Malkar Tarihinde Karça

Ufuk Tavkul

KAPAK:
*Doğu Türkistan
Tanrı Dağları
Bölgesinden Bir
Görünüm:
Kazak Türkleri
Obaları*

VATAN =
*KIRIM
Mücadelesi
Sürüyor.
Cemiloğlu:
"Hedef
Halkımızı
Kırım'da
Toplamak ve
Milli
Cumhuriyetimizi
Kurmaktır."
S.12*

AFGANISTAN:
*10 Yıllık Cihadın
Ardından Ortaya
Çıkan Yeni
Gelişmeler ve
Afganistan
Türkleri'nin
Geleceğe İlişkin
Fikirleri
S.20*

İ Ç İ N D E K İ L E R

- 5
Batı-Türkiye-İslâm-Sovyetler
Dr. Hayati BİCE
- 10
Sejam Türkistan'a
Ustün YILMAZ
- 12
Hikmet
Hoca Ahmed YESEVİ
- 13
Sovyetlerde Aydınların İşlevi ve Orta Asya'nın
Ruhü Hayatı Etrafında
(Özbekistan Yazarlar Birliği Tercüme Bölümü Başkanı)
Cemal KEMAL ile Röportaj
- 19
Güney Türkistan (Afganistan) Türkleri Şiiri'nden
Batur Ulus/Abdulkahhar ERLAT
Aktaran: Sefer SOLMAZ
- 20
Dünyanın Çatısına Kış Kervanı
Sabrina MICHAUD
- 27
Doğu Türkistan Uygur Türkleri Şiiri'nden
Oygan / Abdulhalük UYGUR
Aktaran: A. Şekür TURAN
- 28
"Türk Kızı"nın Işığ
(Yaşanmış Hikâye)
Mehmed ASLAN
- 32 - 33
Kuzey Azerbaycan'lı İki Mehmed'den Şiirler
Mehmed ASLAN - Mehmed ISMAIL
- 34
Hac, Dünya Türklüğü ve Türkiye
Dr. Sacit TURANLI
- 36
Karaçay-Malkar Halkının Kökeni
Ufuk TAVKUL
- 44
Biz Cengiz'i Çok Sevmiştik, Severiz de...
Dr. Hayati BİCE
- 49
Kafkasya Malkar Türkleri Şiiri'nden
İgi Söz /Kâzım MEÇİ
Aktaran: Adnan TABAKÇI
- 50
Anadolu'da Karaçay Varlığı
Sefer SOLMAZ
- 52
Bir Özge Şeyh:
Şeyh Süleyman Buhari
Dr. Mümtaz'er TÜRKÖNE
- 53
Lugat-i Çağatayi ve Türki Osmanî'den
-Manzum Mukaddime-
Şeyh Süleyman BUHARI
- 55
"Azerbaycan, Türkiye ve Ötesi"
İrfan YILDİRIM
- 58
Drau Katliamı'ndan Bugüne Kalan
Mingihan TOGAN
- 60
Olca Süleymanoğlu'ndan İlk İzler
Kadın Şaman'a/Kar Yağmış Sabahta [Şiirler]
Aktaran: Muhtarhan ORAZBAY
- 62
Kafkasya Karaçay Türkleri Şiiri'nden
Ata Curtum / Fatima BAYRAMUK
Aktaran: Ufuk TAVKUL

KAPAK:
Kuzey
Kafkasya'da
Mingitav
Eteklerinde
Toy

SOVYET
MÜSLÜMANLARI
Bütün Dünyanın
Gözü Onların
Üzerinde İken
Türkiye'ye
Biçilen Görevler
ve Yapılması
Gerekenler
S.5

CEMAL
KEMAL:
"Bizim
Ülkemizde
Aydınlar ve
Özellikle
Yazarlar Her
Zaman Halkın
Önünde ve
Hizmetinde
Olmuştur."
S.13

İ Ç İ N D E K İ L E R

5

Körfez Krizi ve Irak Türkleri
Dr. Aydın BEYATLI

7

Kafkasya Üzerine-Bugün-
Dr. Hayati BİCE

13

Bugünkü Türkistan'dan Notlar
Mehmed Ali MAHMUDOĞLU
Aktaran: *G. Muhammed SANCAR*

20

Hikmet
Hoca Ahmed YESEVI

21

Türk Yurtlarından Haberler - Yorumlar
Yusuף ÖZBEK

24

Bu Dünyadan Bir "Han" Göçtü:
Hacı Rahmankul Han
M. Ekber KUTLU

26

Yunus Emre Türkistan'da
Çağatay KOÇAR

32-33

Emirin Makamında Yazılan Şiir:
"Selâm Darağacı!..."
Rüstem BEHRUDI

34

Karaçay Türkçesi İle
MEVLİD
Filiz ÖRS

43

Mingitav'ın Eteklerinde
Ufuk TAVKUL

47

Baykal
Mehmed İSMAIL

48

Bir Türkmen Kocasından Nefesler
Mahdumkulu FERAGI

50

Karaçay Malkarda Kişi / Soy Adları ve Soy Damgaları
Ufuk TAVKUL

56

Kuzey Kafkasya Karaçay Türkleri Şiiri'nden Örnekler
İsmail TOHÇUK

57

Kuzey Kafkasya Nogay Halk Edebiyatı'ndan Örnekler
Ufuk TAVKUL

59

Türkistan Uygur Türkleri Edebiyatı'ndan
Neme Dert Bar / Nida Keldi
Abdulhay RUZI

Aktaran: *A. Şekür TURAN*

60

Türkistan Mücadelesi Sürüyor
Dr. Sadullah YESEVI

62

Geldi Türkistan / [Şiir]
Tuğra MİRZA

KAPAK:
*Pir-i Türkistan
Hoca Ahmed
Yesevi
Türbesi Önünde
Sohbet:
"Hiçbir Makam
Boş Değil!..."
[TÜRKİSTAN,
YESİ]*

*Türkistan'da Kız
Öğrencilerin
Öğrenim
Göreceği İlk
İslâmi Okul
Açıldı.
Sovyetler
Birliği'nde
"Laiklik
Bekçileri"
Uyuyor mu,
ne?!...
(S.22)*

*Ufuk Tavkul'un
Atayurt
Karaçay'daki
Kırk Gününe
İlişkin
İzlenimleri
(S.43)*